

همت تار و هفتون چاردهم در شهر
 هر که بدید در ملک شمع نه چهارده
 پیش در شمار تو حانه جسم شد گرو
 بایست و حاشین حق تاره نماید این ورق
 ساقی رو گشاده مست ر حان ماده
 سر حجل در موح از چرخ کینه اوح او
 شه چو با صبهان رود دجال ارحمان رود
 بود برمدی رند ظل محمدی رند
 غیر شهاب و والوفا میر و حیسر مصطفی
 ای تن هست حریر از کات بوم دین
 تو زهر صحیفه هم مجرد حلیفه
 زین لوای حیدری همسفر حیده
 برد حلیفه جوان مستصر الجلافة
 هست رخ تو چون زری سیه تو را حکری
 باش مگر نستی تا مری زحستگی
 آورگاو حویش را عالم و گاو و حیش را
 گفتی این غزل از آن سر که گفته مولوی

زانکه نه از چهارده نیست دگر شعاره
 کی بنظر حوش آیدش روشنی ستاره
 نعت پلنگ نیز دو درین هر معاره
 رده ز ایسا سبق راده بدشت ناره
 شاهی و شامزاده ماهی و ماهیاره
 ساحه بیست موح او از حده و هزاره
 تا که ر شهنشاه رود حک بجوی ناره
 بنه داودی رند با دهل و بغاره
 بیست صفا اجمن و اداره
 مالک حاتم و نگین صاحب طوق و ماره
 پیر سی حیفه میر سی فراره
 پیش ساط حصری همدم راره
 پای سریر خسروان صطر الصداره
 اشک و عقد گوهری چشم و چون عواره
 کسی رسدت تنگگی تو دوستکاره
 پیش کار و پیش را گر رپی بهاره
 یادرس بوی نکی هر حدی بهاره

(فرد)

درد و حرم بلبه است معراب هم از ویش

از دیر بخواهم رفت در کمه که بدام

(غزل)

کاول قدم از عمر کز امانه گذشتم
 چون غاند گرمان پی داده بهشتم
 گر نام در افان بدهی تو منضم
 گر از گوی پا بگرد - شش سر منضم
 امروز حفظ در - بده - بکنتم
 در گرده انوار همی راه که رشتم
 آسوده ز یک حده در بر و کشتم
 گذشت ز سراب و بده - گذشتم

با دیده چنان مست نمای او گذشتم
 اندر طلب روی تو در در روح صحبت
 حسن تو چنان کوس طلب گوشت در آفاق
 جانک رهت از خون هر کمال کنم امروز
 بارور دیگر کوسر خاکم ندمد حشمت
 گیسوی حیالت بهوس با هم ای وای
 اندر سر کوی تو من ای قله عشاق
 پروانه صمت سوختم از آتش عشقت

(فرد)

جان رهش سنگ من و حشمت

دل رنده می شود به سم حشمت و

(غزل نالمام)

به طاعتی که بماند دل من او طلبش
به حرمتی که شودنی روانه در عقبش
شسی به ستر من خفته بر فوجان مرا
بود حرمت یکوسه از دولعل لش
چرا روی زپی او دلا ندین جیرت
مگر نوعالی از صلح و قهر می مسش
بود دعوی حرمت معاشقی مرماه
که عشق کوهت سرش را سبک و کردادش
مهو دلیر بشیرین ربای حوسان
که هست خنده شیر از موی عصش

برای فرستادن هدایا برسم هزل و ستوال و جواب فرماید

(حمایل)

ی آنکه ترا چو به شمایل باشد
حایم به شمایل تو عایل باشد
اندر عوس دست من این رشته رو
نگینار نگردت حمایل باشد

(جواب)

ای آنکه حوش است در هراقت مردن
در هجر تو چاره نیست حرعم خوردن
آن رشته حمایل تو را امحکمدم
چون رشته مهر سبایت در گردن

(انگشتر) (۱)

ای وصل تو ارمک سلیمان حوشر
دام و برای تو یکی انگشتر
از حلقه او حال دل من شاس
ور گوهر اولعل لب خود سنگر

(جواب)

انگشتر الفتای ایدوست رسید
ایرد نکند او تو مرا قطع امید
انگشت رسا به چشم و جان بهادم
در حلقه بدگی شدم چون حورشید

(گوشواره)

در درهت از چهره تار آوردم
گره ر در چشم اشکار آوردم
گر ناد صا رسا بد اندر گوشت
از آه شفا به گوشوار آوردم

(جواب)

تار می عشق حرعه بوش تو شدم
چیران کمال و عقل و هوش تو شدم
چو پند تو گوشواره کردم در گوش
یسی که رحان حلقه بگوش تو شدم

(دست بنده و خلیخال)

چون شد دل و حایم از گاهی مسته
دل شد که چو دست بد بود دسته
جان بر هم چشمنی دل شد خلیخال
ور چشم برون آمده شد پایاسته

(۱) انگشتر مطابق استعمال عوام است و حواص همه جا انگشتری گفته اند

(جواب)

ای آنکہ پھر ان توازنان سپرم
از غیر تو دست بندہ دشم مرست
وز دوری رویب از جهان دلگرم
وز مهر تو حلال پنا زنجیرم

(پیش کشی ماچ گن)

ای آنکہ عم زهر رویب ابرود
پیش کش ماچ گن روانہ کردم سویت
چون پیشکش لایق قوی تو بود
بس کہ بہ پیشم کش و ماچم کردود

(جواب)

از شورلت دلم تشویش آید
گریش کشم تو را و ماچت بدم
دایم نکش رجگر ریش آمد
ترسم پس از آن کارد گریش آمد

(بازو بند)

ای آنکہ قضا ریحہ زیروی توشد
سگی کہ ردم نسبہ از دست دلت
حورشید طلکسک را روی توشد
شایسته پیرایہ ناری توشد

(جواب)

ای آنکہ بدو گاہ عمت رو کردم
نارو بندی کہ دادہ وصی زوفا
خوبها بدل رفیق بدگو حکردم
چون رفیقہ مهر سردباری حکردم

(سوزن)

ای نارغیز و دلر سیمین تن
بس کہ جهان ز زهر رویب تشویر
دادم ز سرایت از معانی سوزن
چون چشمه سوزی است در دہ من

(جواب)

ای آنکہ دلت ز زهر عماتک شدہ
نا این سوزن بدورم اشاء اللہ
وردست دلت ذلہ بر اہلک شدہ
آن حاتمہ کہ از دست عمت چاہ شدہ

(پیراھن)

پیراھنی از برك حسن مارگتر
دادم ز برایت کہ پوشی آنرا
وز لالہ سرج و سرفہ سازگتر
ز آن بی گردن من ناگتر

(جواب)

چون پیراھن ردت محبوب آید
دوش شد ارو چشم ردم پداری
رنا و نصف و ناگتر خوب آید
پیراھن و نصف سوزن بدوست آید

(سرداری)

ای آنکہ با تقیم وفا سرداری
هر چند کہ شرط عاشقی پاداریست
همواره حذر غنچه ز سرداری
ز مهر تو بود حذر من از سرداری

(جواب)

شد ريت ايدام و پرايه و
خوشيد بهين رد از گرياش سر

آن سرداري كه لطف كرد آن دلر
مايد ملك شمسه اورا گمنا

(قبا)

قدت سروى كه گلش جان آراست
سروى و زيرك نرتن سرو قبا است

اى گفته قباى حسن برقد تو راست
گر برتنت اين قبا به پوشى به صبا

(جواب)

پراهن دشمن به تن ارضه قبا است
ماند قباى صحت اندرتن راست

زین تاره فنا که دست ریح ملامت
گیریم به چانگی و خوشی اورا

(کلاه)

عاری سعید و گیسوان سپه
تأخلق بادند صیغه صاحب کلپی

اى آنکه باوخ حسن ناسنده سپه
ستان و من اين کلاه و بر سر نگدار

(جواب)

چون هدیه دست دوست شد اهرامت
تأخلق بادند که تاج سرمامت

اين تاره گله که داده دلر مامت
بوسيدم و بر فرق سرش جا دادم

(گمش)

بادل سخن ارمخت و درفش آوردم
اردیده برای دوست گمش آوردم

از سبلی عم و ح شمش آوردم
تا پای مارك نهاد بر سر حاك

(جواب)

ار که کسی بدیر هر گر برود
در گمش تو پای غیر هر گر برود

حسم تو راه حیر هر گر برود
من گمش تو را پای ح کردم اما

(چادر)

ور شدت شرم آب رخ خود مردم
در طلعت ابر تیره پهاا کردم

در خدمت دوست چادری آوردم
ویرا که سراپای به روش را

(جواب)

امکند رهبر سایه اندر سرم
خوشيد ملك بریشه چادر من

چادر به عطا کرد من دلر من
زین پس سردار دست تولا برود

(روپناه)

از خلق پوش چهره هر جا که روی
نرسیده که منته به خوشيد شوی

رونده و من نگر گر می شوی
دل گفته پوش روح ر گونه طران

(جواب)

تا در آن طره روئندہ شدم
چونکہ کہ وابر برقع افکنندہ برح
خاک نعمت باوہ روئندہ شدم
من نیز بہاں درون روئندہ شدم

(گھر پندہ)

ای آنکہ درون دینہ حایت دادم
دیدم کہ میان سرد یہ موی پستی
دلرا بہ تار خاک پایت دادم
ناچار حکمرانہ برایت دادم

(جواب)

خواہم شکر تک تو را شکش
چون بیست دہان نمیتوانم گمش
خواہم کعبرت را بیساک پوشش
چون بیست میان کجا توایم بس

(گل)

بودیم و دوست تار از یک گل
آن یار چو آتش است و آتش چو گرم
ہستیم اگرچہ شرمسار از یک گل
دو صد ہرمن رند شرار از یک گل

(جواب)

ہرمود مرا نگار یاد از یک گل
آیدوست مگر تو این مثل شبیدی
سود دلم آیدوار از یک گل
ہر گز ہود فصل بہار از یک گل

(بیدمشک)

بدرل رغب رقیب و شکی دارم
لردم رھراق زلف مشکیت چرید
وردیدہ روان سبیل و شکی دارم
زیں است کہ نغمہ بیدمشک دارم

(جواب)

ای دوست رھوق حامہ مشک آوردی
در عشق گمانم کہ ترا صمد دل است
ورار مژہ سبیل سرشک آوردی
زیں است کہ نغمہ بیدمشکی آوردی

(یاس)

آوم ہنہ شب رھوق حوتین العاس
تا نگداری امید من یاس شود
دارم تو امید و رھوق تو ہراس
سوی تو روانہ کردم ایندسہ یاس

(جواب)

ای یار ہریر و عاشق قدر شاس
از سیرت ماس مرحدہ ناش و ہجوان
سوی تو روانہ کردم ایندسہ ماس
ہگام ہراق نوسان سورہ یاس

(ہندوانہ)

ای حال تو ہندوانہ اندر آتش
ارمن ہوسہ ہندوانہ گر بندیری
وی چشم تو زکامہ و روت ہوش
کردم علامیت چہ ہندی حش

(جواب)

تا داد در هندوانه آن گسست مست
نامهر تو از غیر بریدم که پدر
بجان آمد و هندوانه بر خاک نشست
نگرفته دو هندوانه کس در یک دست

(خر بوله)

دام محضرت ایتم حریره
حرانکه حرور از برت دور گئی
واندر عویش بحواشم حایره
وانگاه دمی یوسکس حوش مزه

(جواب)

چون یار روان سوی من حریره داشت
آن حریره من حوش مره و شیرین بود
از بوسه لعلم طلب حایره داشت
اما طمعش بیشتر از آن مره داشت

(نیافر)

ای ریک مدیح و دلبر سیمین بر
ارسط نو و روی من هست نشان
دادم درایت از میان بیلوهر
ورتاس من و رلف تو اش هست حجر

(جواب)

بیلوهر باره داده بودی یارا
گر شکوهات از سپهر بلی و نك است
شرمده رلطف خود نمودی مارا
حوش ماش تکام تو کم دیارا

(نرگس)

در باغ سحر نرگس تردیده گشود
من بیر رحشم دیده اش بر گندم
ما چشم تو اش نای هم چشمی بود
بستان وزیر پای خود افکند و د

(جواب)

این نرگس تازه گریه بر بار آمد
تو هم چو من گشته من چون نرگس
صد گونه سیاه چشم چون بار آمد
چشم من شب رخصه بیدار آمد

(نارنج)

ای عفت تو مرده گرو از نارنج
نارنج هر شناختت ای یک یمنی
پیش تو برید دستها همچو تریح
ارنده خطائی ارشود دیده مریح

(جواب)

چون نفعه گوی دوست نارنج بود
گفتی که رس مریح هنگام دمی
از حکت او بدل بر او رخ بود
رحی که رسد از تو مرا گنج بود

(نارنج)

تا یاد مریح عفت اقدام
بستان رس این مریح و بیکار دگر
هر تو تریحی ای پریرح دادم
اروس تریح عفت کن شادم

(جواب)

چون داد تو نعم آن پری بیکرمست
گایں بوده ترنجی که دلچایا در زم

پك نكه پنهان به حقیقت پوست
مهاد و زمان کارد کفید دست

(لیمو)

ای کل سچل ارطراوت سناک
ازهر تو لیمو مرستم بسی

ار چرخ گذشته مره سناک
سرام کن زلیموی پسات

(جواب)

این لیموی که نطفه ساناک شد
صغرائی عشق را به محور حکیم

شیرین و لطیف و نازم چون جان شد
درمان هزار مره بدو مای شد

(فارنگی)

ای دوست به شرح غم دلنگی
ارونک زماه و ریدرک حساں

آغار ما حسکایت بکرنگی
عصه چه جوری نوش اراں مارنگی

(جواب)

این میوه که سازوی تو هرنگستی
حور دیم بیاد غم رویت اما

درمان دل عاشق دل گنی
بارنگی بست بخت بکرنگی

(سیب)

ای قد تو در گلشن جان دل امید
دادم بصورت تو صد روسپهی

سخت چو سفته که در باغ دمید
بس که چو حسار تو سرخ است و سفید

(جواب)

ای آنکه ترا پیچه شیری باشد
سیب تو قبول کردم اما ترسم

در حاک عمت سار دلری باشد
این راست شود که سیب سپری باشد

(انگور)

ای دوست روح بدیدگان حورم ده
مرسوی تو انگور مرستادم و تو

ورعنت خود شربت گاه حورم ده
از حمام لب داده انگورم ده

(جواب)

ای آنکه دلم و هلق شیدا ساری
گر جدکی شراب گردد انگور

انگور دهی ماهه بمان ساری
ورصد رنگی ز حورم حلوا سازن

(خرما)

ای دوست اگر اهل وفا خواهی شد
خرما دعوت که گر ارادت داری

ور مردم اخلاص رخصا خواهی شد
خرما چه جوری عرش ما خراهی شد

(جواب)

ترسم که ازین محبت پهباسی
خرمای تو میخورم ولی میترسم

در کوچه رسوا زدگام حوایی
از خرمائی صکلیجهام ستایی

(گلاب)

یک شیشه گلاب از میان دادم من
اشکی که گل از رشک ریخت ریخت سحاک

ای آنکه ر ندگیت آزادم من
در شیشه نمودم و مرستادم من

(جواب)

ای آنکه محقق بود در عالم سمری
وادی درای من گلابی چون اشک

وز هر دو جهان بپشم من حوثری
معلوم شد از گریه من یحصری

(شراب)

تا سحر عورت شکستیم تا
توری می گلرنگ همی خوش گما

از دام عمت مروں بختیم تا
از حام عمت محورده مستیم تا

(جواب)

زین ماه مرستادت ای عشق پری
چون برگس مست یستم تا محار

من ماحرم سنی که تو بی حوری
بوق و چو پژمرده شدم دو گذری

(عرق)

ای کشته گل از رشک جمال تو عرق
قدری عرق از دهر مژد لب تو

وز شرم لب شراب کرده است عرق
چون گوهر اسلاص نهادم به طلق

(جواب)

ای لاله جون ز چهر رنگین شما
وداده لب پیاله را بومیدیم

آمد عرق از لطف جهان بین شما
گفتیم پیاد لب شیرین شما

(قتل)

ای آنکه تورا همیشه در بر ظلم
من قد مکرر آورم پیش لبنت

ور لعل لبنت همواره شکر ظلم
ور لعل تو دشام مکرر ظلم

(جواب)

از سهل بود قطره یمان زرد
قد آوردم به پیش لعل لب من

وز حلق شود زیره نکرمان مردن
باشد یمثل لعل سوی کان رخن

(چایی)

این چای که بوی ماه چینی دارد
دادم محصور آن نگاری که چوم

چون رابعه تو پای ناسرچین دارد
هر گوشه هزار درد بر چین دارد

(جواب)

بزیار خود از مهر فلک فرساید
در خوردن جای بود حال جایند

آن بجای که داد هست والا
اودهر تو هم زدم و دم کردیمش

(ترشی)

دادم زبانت ترشی محصری
ور شیرین دل خوردترا پیری

ای آنکه زبای با سر چون شکری
ترسم که در آینه بهیسی روح خود

(جواب)

مفروش به طعمکام چندین ترشی
تو کدگی زسام از این ترشی

ای دوست هر تر لب شیرین ترشی
من تند زبانی تکم گز خواهی

(گنز)

یعنی که اگر شسی بیانی مرم
هبرات راگری نگوری مرم

گر در آن حال جهان تخته برم
من وعلت را حالی نهروشم

(جواب)

در عرصه عشق گره آمک رجر
هرگر نکند با ت مروزون گز

ای مست لب چون شکرت دختر زر
آنکس که شبنی یک گره و پیر خورده

(نقل)

شد اجل محاسن مرشاه و مسکن
ما کام تو بر ناستد از ص شیرین

چون نقل من دلشده از حورین
در برد بومن روانه کردم نقلی

(جواب)

دادی ر برای دوستات منلی
ای دایه لا قدر صاحب منلی

ای آنکه بگناه در کمال و عقل
من بوسه طلب کردم و تو نقل دهنی

(قرص)

ای قرص بگیر و در صفاش بگر
ماند لب چاشنی آره بشه

ای برده گرو عارصت از قرص قدر
چو بروی تو قرص و چو طالت سحت بود

(جواب)

ردم زبان همچو شکر بر بادام
آنقدر مکیدمش که شد آب سیام

آن قرص که داده بودی ای گلک حرام
چون علم لب تو اندر او دایم

(شکار)

در دشت شکار آشکاری کرده
امروز شکار و شکاری کرده

ای دوست بهین بنده چه کاری کرده
دادم زبانت که داد همه کس

(جواب)

تیری که روی بران شکار اردشت
و در تیر خدمتک بد بازارم شست

ای شیر رعیده زاهران مست
گر تیر بگماهد عدای نکبت

(بره)

چون بره و مرغ گفته دریاں شما
هست که صدق و صفا شود قریاں شما

ای آنکه دل عاشق گریان شما
این بره به جای من و کالت دارد

(جواب)

بیت نکند ز چک گرگان تنویش
کامدنه سلیل بدیه کودک حویش

ای عمره تو چو گرگ و چشم تو چو میش
این بره چو گوسبد اسمعیل است

(ماهی)

عشق تو سرور جان مسرور من است
آن ساق که ماهی سقنور من است

ای آنکه رحمت دیدگان نور من است
ماهی دادم که بر دو چشم من

(جواب)

دادی و رای دوستات ماهی
حیران شدی گفت ارتعجب ماهی

ای آنکه بر آسمان حوسی ماهی
خود دیده چو دیده نکس ساق دلس

(چاقو)

چون حربه داشتی که مارا نکشی
تاسر پیری و عشقاری حوشی

ای آنکه نکسار عشق با عقل و هشی
دادم درایت ای پری رح چاقو

(جواب)

چاقو داده است بر من آن عبرت ماه
با این چاقو بر من ایشاء الله

لا حول و لا قوة الا بالله
دست ستم و روان ند گویان را

(تسبیح)

دارم سخن گنایه ماند صریح
بدر کوچه بود فرق شما با تسبیح

ای کودک شیرین سخندان طبع
تسبیح و من بگیرد از راه وفا

(جواب)

وانگناه کی سئوالکی حام و قبح
دینار به تسبیح تو دارد ترجیح

ای آنکه برای من هستی تسبیح
چون دام پی دام منی در ره خلق

(تسبیح یسر)

معلوم الاسان لهن حشر بود
در غول خدا یسر پس از عسر بود

چون تحمه با عاقل ما یسر بود
یسر آوردم برت پس از عسر هراق

(جواب)

ای شاد ز نجه نودلهای خمین	یسر تو درخنده تراز درنمین
چون یسر برای مخلصات دادی	یسرت به یسار ماد و یمنه بزمین

(شانه)

آن شاه که از عراق مویت موید	خواهد که هوزنق مشکویت موید
بگذار که مویه حدیث عم من	سر سینه راحه نکوشت گوید

(جواب)

موتی که طک حریجه نازش نقد است	این شاه هور دلوارش شده است
آسان بدم به پیچه نامحرم	زیرا که صا محرم رارش شده است

قطعه

بر تاز حاک راحه ای نگار سنگدل	چند چیز آورده ام که نامشان هم حمل
سکر اشکر شراب از شعر و مشک از بوی کک	لو که از اشک در دراز حصار و لعل از حور دل

فرد

بمیر از صبر و حسن و لطافت حور و یاران را	هر از آن نکستی ماند که هر عاشق داد گس
--	---------------------------------------

چون آن نگر در خویش پرواز مکن	چون شمشه با ایمن دسوی نار مکن
گردست تو در دامن نسبی من برسد	آغوش لنگاه را بر سر مار مکن

در تخته غم نشسته ام تا عم و سور	و آنقدر شطرنج عریضه دارم شش و سور
چون گنجه شیرازه صرم او راق	افتاده بر روی حاک بخش چون دور

ای مات روح تو شاه سواران کریں	عشق تو چو است فل را با اختیار یں
حال تو یاده ایست همراه که گشت	در عرصه شطرنج مگونی فرد یں

آینه حسین که پردل و کم رو بود	رحاک درش هم خط و هم رو بود
هم درد شد مرا ولی در ناری	در هر روزی بروی هم رو بود

آن نفس حریف و د نار بگرمست	نور دست گره همه بر بخت شست
یک حال رو فکند و صد بهره من	شکت مگر بهره مهم شکست

پدا شست شخص حریفی بودی	دلدار نگاری طرفی بودی
وقتی دیدم دلم ناری مردی	معلوم شدم گنجه حریفی بودی

ای ترک چرا سار غرور آوردی
من دیده خود نگفتم نام در نظرت
در این طاری دلم بشور آوردی
تویی گوئی چرا هر کور آوردی

ای آنکه مرا همه تمازگنی
ای کاش شوی عاشق ترکم که غمش
همواره برویم در طم بارگنی
هر صفت ندمد دیگر ما ازگنی

ای آنکه نگریدی سخن عشق ادراک
رین شیوه پیرهر میاها روزی
تا چند گشتی باشقان تیغ هلاک
عاشقی شوی و خون تو ریودن هلاک

چشم مست شوخی آمارد می
از کلام و خنده دشام و گله صرف و کایت
و رنگاهی کارما سازد می
شور و شیرین تند و تلخ و ترش و تیراست آرایش

حانا بدل اوچه مهربانی نکسی
ما اینکه رمانت از شکر خوشتر شد
بر سوره مهر میربانی نکسی
اصاف چه شد که خوش رمانی نکسی

ای آنکه دهان چشمه کوثر داری
مانندی دشام نوسازد دل می
وز لعل لب فد مکرر داری
ریزاکه زبان سان شکر داری

آن رلف و بنا گوش و ابرو نوراست
رمانت تو چو قیراست و بنا گوش تو سیم
یا خود طلقی ارشه و طور است
یا امانه مشک و بیضه کاهور است

از سیم بنا گوش تو چون ریخته شد
هر سا که دلی رهاشتی بود بر او
این سیم بشک و صبر آبیخته شد
مسامد گوشواره آویخته شد

چون از سر زلف آصم آب چکد
گوئی به بنا گوش وی از صرتر
دائم و شد لؤلؤ سیراب چکد
در سیم غمی قطره سیماب چکد

باف دلدارم بیه چشمه ناع اوم شد
شکل باهت ساخت از سیم استاذان چینی
یا که چاه و مرصه ادر و صه بیت الحرم شد
دست چمشید کیای ردت و نامش عام حم شد

خواهم صماونه بر آن بای روم
چون مستی من از می عشق تو بود
و روحون جگر خام می صاف زوم
ارمستی حویشتن چرا لاف روم

سوی حوام میان او اما
سوی فد این میان می گشد

گریه میانگر چشم ترش می
ماله برهط شو بداد دلش رس

(قطعه)

ساکه بزد بزد را ماد
شاهد پشت پرده را ماد
یار هر عفت کرده را ماد
آهوی تیر خورده را ماد
صوی سر سپرده را ماد
ون فرید مرده را ماد

چشم آسیدیار را ماد
کودک شیرخوار را ماد
مستان بهار را ماد
برعکس آبدار را ماد
لب لعل نگار را ماد
لؤلؤ شاهوار را ماد
عزمه روزگار را ماد
سته روز کار را ماد
سیم کامل عسار را ماد
هرج سیمس بار را ماد

(از عبدالعلی خان نامی پالتو خواسته)

باید ر ماه درخنده صو
حالت چو ماء معسند رو
نموده رگت عذاب درد
گوت القای است بگدم شو
حر این دل که دارد سردت گرو
شب و روز ناند بهد پاندو
دستی شود با ککاش جنو
سورد نش همچو پشم ارانو
ر الطاف وای یکی پالو
شود بر تمم حانه عش و
الا تا بود ماست گم از پلو
حسود و در کام حوان چو حو

سی لو خلوت است از افشار
گه گماید حجاب رگه بندد
خلوه ها بیکند پرده حس
ببگیرد ر دست تیر رسان
حرفه دارد همیشه اندر سر
گریه دارد همیشه بهر ذکر

تیر و شتم تو او گرفته قرار
حای پستان می نکد انگشت
لاله رنگ رنگ از رو بوسند
چشم شوحی گشوده روح خلق
از تسم می شکر ببرد
جز ناله‌س سے می شود
اول و آخرش سایان بست
گرزها میرند بر سرش
محکش میرند هر شب و روز
العرض اینکه گفت پروانه

ولی سنا ای که مهر گفت
گمانت چو کوه منب دیرپای
زیا بود حوشه ککاسان
حاک عوت هست عرسی مرا
نودای که این مده را هیچ بست
دگر راه دوری که دارد نه پیش
رسمما شود سیداش چاک چاک
شب از سورش این دم شهریار
چه باشد که روی عایت حکمی
که گرم لطف تو مستطهرا
الا تا بود درر چتر ر شب
عدوی تو گندم صفت در آش

تارشته مهرت بگلور نیتیم	سرورشته کار چرخ شد در دستم
ایر دشت نار بود احلاص من است	کارده نار همت پیوستم
نصفت شوم ای گلمدار سپین تن	گمی صورت تو قطع است سرند گانی من
قرآن سرت شوم یا عالم بین	در دست عراق خویش یا مال من
روحی فدایک بیتومرا کار مشکل است	بر خاطر هر چه تر این بار مشکل است
بانی است وای زندا میجو اعم	گورساند روه لطفه بدان در گاهم
دودت بجانم ایست نامهربان من	ریرا گنی تو مایه ریح است جان من
پیش مرگ شوم ای نصت مرحده چین	که علامیت به ارسلطت روی زمین
عرب من حدادحر تو یک عربی ریدارم	رفیق هر تو حر چشم اشک بریدارم
مطاعا مشعقا تا چند نصت داری او عالم	ببین مورار درت گیتی پریشانی کرده او عالم
رفیق من مه من یار من جعلت هداک	گرم تو دوستی اردشمان بدارم باک
هدایت شوم بیتو لر عمر میرم	ندام نصت دور تاشک اسیرم
را درا عرب من نشاط همسر شو	ولیک باحر ار حال این برادر شو
قله گاه سال و ماهت تا اند مرحده باد	دشمت در گریه اول نصت در حده باد
حداد ویدگارا ترا در دو عالم	ماوریک اقال حواصم مسلم
میرسانم بجز عرص حضور	نده راز مظهر مهور
دوش ایلیس گفتم محصل را	که ریجی بود مرا تشویش
بسکه ایشان دروغ فرمودند	من ره راستی گزتم پیش

(راجع بعباس نام)

عاسی مارواح شامی دارد
 این در حراکه حساری را بین
 در کشور حسن کج کلامی دارد
 در حوص بلور حرد ماهی دارد

(در هجو استاد محمد دلاک)

استاد محمد آجک دلاک بود
 مفرص اجل تسه عمرش نبرد
 همچون دم تیج خویش ناپاک بود
 در دشت من رحم دلش چاک بود

باید نگرست تیج همچون پیشش
 گر کند شود کند بهم نرپایش
 تا آخر دهم رطع حیر اندیشش
 در تیر بود تیر دهم نر ویشش

(در هجو استاد رضای نجف)

وزرقه بخش جگه او پشاشم	آزوشه مهر چنان او پشاشم
بر آره حکمده برش او میباشم	بامه ایر میچکنم سوراخش
طوفان بلا نطقه هوشش شکسته	استاد رجا چو بر در باری دسته
وامبر در خاتمش توانیک به حسسه	در ششدرشم بطاس ارمهره خاد
اسب تو همان زهر سواری گیرد	چون سو بهی ون سربازی گیرد
آن کیست گویی به اختاری گیرد	تیج تو بدست جسم جسم تو شود

(در هجو میرزا بابا طیب طایفالی)

حکمه ایست برود روح همجوری	طیسی ز حال آمد پری
رحمداش آویزه سینه بود	سرو پوز او همچو نوریته بود
سینه ترش همجو سرای من	مشعه رحش همجو سرای من
ولی بویه شامه از شطرب	کیون همت سال است کو خواهد طلب
به از سطر شامه از مصر را	به از بول شامه او مصر را
سیادت بهود سینه ناصر بیک	بدر بر پندر عام نوده است لیک
ز عاشرش باید به پرسم که گسب	همانا یقی تعبه سب بست
که او محترق خط همراستی	و زردی رنگش هویداستی
باید دگر دهن جردع نگار	چو گوید رحش از حساب آشکار
برای مرصعان ایگا شود	زبانش چو در صد گویا شود
که سورد تراو خطی و بدمشک	وسودا سرش آینه گشته شک
و یاد بر سرش خود بپسیر من است	تو گوئی که تودش قرائط من است
که پردوش طرح است برهان او	مگر قبل سمع است بر فغان او
رسی صبری اندر شتابه بقر	چو عاشقی بگیرد از او حسد صر
سطلش رود حسد سار من	گزش خط به تک آید از کار من
که از گوش آمد و را نار عام	ندانم کهرا داده گفتد حمام
که ایوی حوران ساختندش برون	گیانم بود گری از مز کون
که آنا چگونه بود شکل گور	مرا سالها مگر بدشام و روز
قدی سحره بارک نمی سرقدانت	کنوش بدینم رخی و روح داشت
که در پیش قول است دم سردیش	به از حس بول است و خردیش
روم برد او فرد سارم علاج	مرا گفت تحلیل طرح مراج
سجهای مدعی شپوک رواست	نگفتم دوا چتر از روی حلاست
از او داروی شرح رونق معوی	طیسی که او خود بود ز روی
این اشعار بویاب از دوره جوانی ادیب و عاقل منسج هم سی در کار است .	

فهرست

دیوان بهرست تریب تهنی حرف‌اول از مصراع بحسب قصیده و قطعه و عرول
و رباعی و مثنوی و مسیط و مرکب‌بند و همد ملحوظ و از رساله‌های متصل حروف بحسب
از عنوان رساله مطابقت‌ناست

ما اوئه الالف

۱۳۰	ای شده نوره پس بدیره دارا	۱۷۵	آوج ای یاران که طومار معارف پاره شد
۲۶	افران دیوان سرا لغت مرابن دیوان	۱۷۹	آن شیدستم گر پیشه یکی شیرزبان
	که برد	۱۸۳	آن شیدستم که از هومر حریصی ز اهل درد
۳۹	از و اس و و اسرار فردی نیست	۱۸۹	ای خداوند نثری ای آیت معروف و فصل
۸۱	اما نگار دل آرام و ارنک شه آشوب	۱۹۵	از خاک ری در گوش حای
۸۴	ای نگهبان آیین ای دلبران در حروب		ازین مکتوب دانستم که دندانم عی دارد
۸۶	از در که همه این مشرق طاف تمام است	۲۰۳	آن شیدم حیمه ارشاه روس
۱۰۵	القدر امدعی العموم که دردی	۲۰۵	ای و درای عظام آنکه در این ملک
۱۰۸	آنکه دادم کند نور طلم	۲۰۷	آن لاله روح از قصب سلب دارد
۱۱۰	آن شیدم چو او اما اسم مستغری را		از سر این شهریار باح دارد
۱۱۱	او الفتح اسکندری گفته است	۲۰۹	آمد رسعر موکب و الای رلیعهد
۱۳۳	از آدمی که پدیدار آشت هوش بحسب		از معدی در رشوه خوردن اهل حد شد
۱۳۰	از اسرار فاسلان سحرور کاه ملک	۲۱۰	از سیر ماه و زهره و کوان و او ز مرد
	ای از ملک افراسه حرگاد و لایف	۲۱۲	آن در حوی که چون رحاک مرست
۱۲۵	اما امیر جوان بحسب شاه ری که کنور	۲۱۳	آنرا که پدر تحرمت و فصل بیاموحت
	ای که نویسی مرح طلعه بوراست	۲۱۴	آن روز که منه شدی سیداستی
۱۲۷	امیر دشته سر پیوه هر چند که پکتاراست		ای میر اجل وزیر عدلیه راد
	ای حصر زمرک هر دو حستیم سعادت	۲۱۵	احلاق تو و خلق مرسی باشد
۱۲۸	ادمار و هر طرف من رو کرد است		از دست تو منده را همان باید کرد
	ایام جوانی شد و آن باوشکست		از سال خلق تلخی از بیج گذرد
۱۵۵	این نهایی که چو هنگام بهار آمد		از آنه دلان گوش بمائش دادند
۱۶۳	ایا سیم سحر یا نه شاکر هر د		آن حال مگر که حلقه برمه شکند
۱۶۵	از دور دل هوای نشاط و طرب کند	۲۱۶	ایشاه جوان نامه من چون شد
	ای ترک پارسی سخن حلین زیاد		از وزیر بقاب آن روح مه میناند
۱۷	ای عسری عصای صفاها من برود	۲۱۷	آنکس که تدبیر و عول همخوانه شود
۱۷۳	ای دحز جوهر مدین طبع طند		از حارن شه در حگرم کارد بود
	ای حضرت بودا و خداوند جهان		ایرانی اگر سام برینک باشد

۲۵۴	امام عصر چرا که نوازه گاه بخار	۴۶۶	ابای مکرمد ممتاز از قوم
۲۶۶	ار چون پیلان مست آمد عرار کوهسار	۴۹۹	اگر نمودند آل زیاد و بوسطیان
۲۷۲	ای عقیل دوری تو در اولین ظهور	۴۰۰	ای خورنده دوا بر سرای کهن
۲۷۴	ای مولد فرخنده دارای جهاندار	۴۰۳	ای ماعده دیر دوستم و دور اوطی
۲۸۳	ای معجز دردمان تیمور	۴۱۷	ای پسر پادشاه کشور ایران
۲۸۴	از دست برده است مرا دایه حیر	۴۱۹	اندوین همسایگی دارم یکی مرد کهن
۲۹۳	آمد نعر و هزیر و حرم و بیرون	۴۲۲	از دستم چرخ شدم که ناگهان
۲۹۶	ای حلت محبت خاکش هیر	۴۲۳	ای دریا کهن را امریک و عمروره نگ
۳۰۰	اگر از جهای محمد علی شه	۴۳۱	ای و ته کمر و جسم ایسان
۳۰۱	این دتو شایان و رعاست سراوار	۴۳۴	ای اهل رماه پند گریه
د	آلود شاه دامن خود با خون	۴۳۵	ایو ال کمال کمالی حدایگان من
۳۰۶	امیر راته مهین فتح سلطنت چون شد	۴۳۶	انصرت مستار و دامای رس
۳۰۷	از حکایات سال سجد و نه	۴۳۷	ایدوست یا مسد اوقات عیب
۳۰۸	ای آنکه مردم گیتی بدو گوهر و لعل	د	ای هر خدا مرا معصوم رسا
۳۰۹	امیر حشمت جانو کش آنکه در گیتی	د	احراب ماهه اند در حله حور
۳۱۰	ای یاد تو مرهم دل ز دیش	۴۱۲	ای آنکه بحوران همه سرداری و
۳۱۲	ای سته بی طاعت پر دامن کمر خویش	د	ای آنکه چرخ مهر حورشندی و
۳۱۳	ایا حسته دبری که کلاک مشکیت	د	امروز هر آنکه خاوه اش باشد و
۳۱۴	از حطای آسمان بها به آن بی که خلق	د	از دو چشم آب دگر گوشته جاری حور رنگو
د	ای آنکه سینه گرفته آسمان شرف	۴۱۷	آفتاب آمد سر بر آسمان پادشاه
۳۱۵	آفر ای ایرانیان ای مردمان باشرف	۴۶۵	ای مولا السلطنه از ملک
۳۱۶	ای حم شده چون دال ترا پشت و کعب	۴۶۸	ای رستم سلطان دار الملک ایران ماه
۳۲۳	آفرین باد بر سر و ش الملک	۴۷۰	ای با حسی زوب بودا گ سرفا
۳۲۴	ایواحه اختیار و سردار برک	د	اما سیم صا باور و داحه گوی
۳۴۰	از عدل خویش قائمه ساحت دو الحلال	۴۷۱	آفتاب سب باج شاه شاه
۳۴۵	امیر باغم بدرت نکاست همچو هلال	۴۷۲	ادب گفت و اندام منک و پندک و
۳۵۲	انصا گرهت افاد بر آر گوشه نام	۴۷۳	الملک ملک فصل آنکه جوهر
۳۵۹	آنکه گفتی ملک درویشی به من لپگر گرهتم	۴۷۴	امروز حاد انا طرف هنگام پدید آمده
۳۶۳	ای برق نژاد آهی اندام	۱۷۵	اگر بو ژرف یکی سنگی بدین نامه
۳۶۴	ای دیر حضرت ای سری که دگر حیرتو	۱۷۸	ای آمده خاست روی تو سه
۳۶۵	آل عباس را نقل رسید	د	از کرده جو خوردند در گه خود عوطه
د	ارشد النوله ای که پیش است	د	ای بی چو کاهی و ...

۶۷۵	آیین نصیری	۴۹۰	ای ملک ارهنتت سرسبردستان گیتی
۶۸۳	ای کلاخ بهارستان سعفت رچه وارون شد	۴۹۱	ای ستاده یرم تحقیقت
۶۸۶	ای ارهط علی تراچرخ نکام	۴۹۲	ای مالکراهه راندم این آیات
•	ای آنکه جرح مهر حورشیدی نو	۴۹۳	ای سوده برتر از عرش دیهیم سرورادی
•	آن همت حطی که برنگارید	۵۰۲	اگر یکتا نگوی دودیاران را طیبستی
•	آن شبیدم که در این روز یکی روه رعت	•	• ابوالفتح جان ای که ایوان قدرت
۶۸۷	آن حمیری را که آب سلسیل	۵۰۴	ای که بهرین دردلهارا پر شک آیدهمی
۶۸۹	ارقول و کیلان بدلم باشد هول	•	• ای حواحه عون سلطه ابدآوری که بیست
۶۹۰	اگر از حرقه کس درویش بودی	۵۰۵	ای ملک لا حورده گرمی سگری
۶۹۱	ای درخت سر اگر زوری بدست باغان	۵۰۹	ای مسبحای زمان ای که با عمارت
•	ای کودک بوراده که پیران چهارا	۵۱۰	اول که مرا مدام خویش آوردی
۶۹۲	ای ظهور تو در جهان پدری	•	• ای دوست حرر بودی و چیت شدی
۶۹۳	ای در بیان مدح و صفات کمال تو	•	• ای مانده نگور رنده آرنی کسی
•	• آنکه در گاهش ناچرخ همی گوید	•	• ای آنکه بسجیع شان صدر تویی
۶۹۵	ارادیب الممالک اندر یاد	•	• آتای معین برم تر از آرد شدی
۶۹۶	ای از تو مرا گوش پرور دیده تھی	۵۱۹	ای بس هم و باح کسی و اورنگ تمام
•	• ایضا گو با سلیل احمدی	۵۲۲	ای در طرقت عشق بر خلق گشته هادی
۷۰۰	ای ملک کامکار و شاه حراست	۵۲۴	ای که گیتی همه حساست و توانش چون روحی
۷۰۴	ای دوخته بر قد تو دینای صدارت	۵۴۸	این چه مشروطه محوسی بود
۷۱۲	ای فلاں تاره عروس چومه آوردستی	۵۶۱	ای تاراج عقل و دین چالاک
۷۱۴	آوج از نور سپهر آه و افسوس و درغ	۵۷۵	آیین فراماس بهراموشعانه
۷۱۵	افصل الملك دروغی و ادیب روزگی	۶۰۶	آرمندی هوا پرست و حبیب
۷۱۶	اشعار راجع سلم رمل	۶۱۱	ای تاج خدایگان اعظم
۷۱۹	اها حمر تفتناک السبع والنصر	۶۱۸	ای طرارده اساس حرد
۷۲۰	ایام حرت من حد مقوله العصب	۶۱۹	ای محیر المظنه ای جان پاک
۷۵۶	اعلان مطبوعات ارمغان	۶۲۳	این چه الملك ای نور چشم
•	• همت ای مدرسه عربیه	•	• آن شبیدم که رویی عیار
•	• ای منشی وادشاهراهه	۶۲۶	آه رسده شعا و مرص
•	• یارده این حر گشت یکی از اصحاب	۶۲۸	آن شبیدم که گشت پشه نیک
•	• دیوارده ای سپرده طریق حساب حق	۶۴۴	ای تاره عروس مهربانم
•	• یارده این گهر را نیم رخشده که کان شرفست	۶۴۷	آن لحظه که در میان خون حمت
•	• یارده ای آنکه بلبل حقه مرحمانی	۶۶۶	ای آن شهر یاری که دیهیم و نعت

۳۴۸	پایم شده همچو سررستای درگل	۵۶۵	ناد حراں وردستان مصطفی
۶۹۱	پادشها جزرواقی گسندگسری	۶۰۸	بام خداوند هرورد و هست
۷۲۶	پیوسته فرهنگ فارسی	۶۰۹	بام پدید آور هست و بود
ما اوله التاء		۶۴۲	بام ارد و امشاپندان
۱۷	بایدارالملک عزلت گشته‌ام فرما روا	۶۴۵	شهر ارمی داستانی مختصر
۳۲	تقدیم دوست کردم تصویر خویشش را	۶۵۰	بازتاب روس پیدادکرد
۱۰۴	خادریان لوپاش تقسیم شد وزارت	۶۶۶	بام ارد آن سرورینا نگار
۱۱۱	بامحمدعلی‌شاه قاجار	۶۸۵	نحوان اسامی و العباب گفته رای‌بکر
۱۱۴	تقدیم دوست کردم غرقاول محبت	۶۸۶	رو مولد محمود سیدالشهدا
۱۲۷	بوجوه بهاری و گیتی چون باغ و ماهی درخت	۶۸۹	بهر که حور نکردی بی‌بواسی
۱۳۲	تا که سردار اسعد اندرزی	۶۹۰	بشود گشتی ازین هوا سرد بود
۱۳۷	باش افلاک‌ان بوت پیکار رد	۶۹۱	باز چرخ زبم بچه نه‌ببروگرچه
۱۶۹	تاریخ حاکی ای درخت برومند	۶۹۲	بوی گل میورد زحرکه تو
۱۹۴	تاخام و پروره مرا یار فرستاد	۶۹۳	بواسی را آفت زبم برسد
۲۰۷	تومپدار شه مظفر مرد	۶۹۴	بدر احمد اسحق فلک سوده حسین
۲۱۵	تاوری ما ر دست برآورد رسد	۶۹۳	بندام بنده ولی زحردهم
۲۱۶	تارخمه تو بعهه دستار شود	۶۹۷	بانت و نای محاکم نصیب استغاف
۲۸۵	تاکی ای شاعر سخن پرداز	۷۰۱	بود پیری کرج بکشور روم
۳۵۸	تاکی هردوبان سحره دربان باشم	۷۱۲	باز پدر ما اگر ردینا رعت
۳۶۱	تا ندای کاشفین سودا چه سودا بدو حتم	۷۲۱	باعت شمس الحدود من سموات القنود
۴۳۲	تاریخ خلوص شه مظفر	۷۳۱	بدر سی حاتم بنان از اسم اعظم
۴۵۱	تاساقی میخوارگان درخام صهاریمه	۷۳۲	بوارده برو دکان طبعان نگیر انگوری
۴۶۱	تارکاته آری بر نامه دلخواه	۷۳۳	بازده شاه غزل و شهرتانی چکم
۴۶۳	تا که بر آرمه و عهده ربه ماه ارسه	۷۳۴	ببید ستاده نقشه حارث را
۴۷۲	تاسپهدار شطرح هر	۷۳۵	بازی در سرپری ماداری چرا
۴۹۷	تحت ماتاخ هنی گمت که ای امسرکی	۷۳۶	بورده برای عرسه‌ان هدایا
۵۰۲	تارک شد جهان رملال طرعلی	ما اوله پ	
۵۰۴	تو ای خاکدان پی برآزار آسی	۲۹	بپروردی را مشکو بود زالی کوژپشت
۶۶۹	ترجمه اشعار تیمور بهیری و سایر بهیریان	۱۷۷	بپرده بگوشد و معشوقه پدیدار آمد
۶۹۵	تاریخ شمس‌السعاده تاجت درایوان	۲۰۷	ببیر حاتو مرا ریب‌صدر خواهی شد
ما اوله الجیم		۲۰۸	ببوس ارفع دولت جهان هوش‌رحورد
۳۲	حک دراول خود ساس عروسی	۳۴۸	بپادشها پیش‌گیر راه عدالت

دیرانی اویس الممالک	فهرست
۲۹۶	چو تاجت دوست نریز جیش اسلامی
۳۰۴	چوزد تکیه یرتحت سلطان دانش
۳۲۰	چوشه ندان چادر و نعل آرد چنگ
۳۲۴	چراغهای فروزنده انهران دهلیز
۳۳۰	چوشد بردالمعوز از بصرح نازل
۳۵۴	چومرد گیرد مدار رضا ره تسلیم
۳۶۵	چو بدو اندرله رادل در چو بدیم
۳۸۸	چورای ناند پیش از شجاعت شجاعت
۴۲۰	چون کواکب تابع مرجع است دارالملک ارای
۴۲۲	چورشده هفت ساعت نلک کم ارشام دوشه
۴۳۴	چهارکار نکر کردی اسلک آغار
۴۴۱	چون محمد علی ردار ما
۵۰۰	چوسیف الدوله را ارسال نامی
۵۰۲	چون پدرم باع حلد داد محسن
۵۰۳	چنان ردد اعراب ساسی
۶۰۷	چوداما رگسجه در بار کرد
۶۶۳	چوسلطان مظفر اس بره حاکم
۶۹۱	چودروزی پیش و پس شد وره ار در سپه
۶۹۲	چو بویق و آمد حق قدم
۶۹۹	چودلهارا نان کاشانه کردد
۷۱۴	چو دگوهت کاروان بلا طیار الصلا
	فوارده چو اندر ساه سلطان عامه حجت بر نای
	چهارده چو رفت بر نای ر دست نداد
ما اوله الحاء	
۵۰	حددا عشق که سموع اشکارا
۱۰۸	حسان دولی حاوی نه عمری حوای باد
۱۴۱	حکایتی رملونک سلف شد سم
۲۰۴	حده السلام کهف العوملا بالسلطن
۲۱۳	حکایتی من و این گد حدای نراین امام
۲۰۲	حق گویند در ار در و حق را پاس
۳۱۳	حوریکه نمود - حده روح القدس
۴۲۱	حامی دس پیمبر حاج رین انعامین
۸۵	حاشا یروی شاه بود کشته لی بر آب
۱۶۲	حای آن دارد که گیتی اندرین غم خون بیارده
۱۷۱	حان جوان شد و عصر فوناره باز آورد
۱۹۳	حواب نامه ام از نود دوستی دیر آمد
۵۰۳	حواب نامه پیامد رشاه و چشم گشت
۶۸۶	حهان فصل و گرم ایکه و عشق و طیر مدام
۶۸۶	حهان مایا همه سراد ناند
۷۱۱	حسمهای طبیعی از ترتیب
ما اوله ج	
۱	چند کشی حور این سپهر گه را
۵	چو در حواب شد دیده کاروانها
۱۰	چون مرد پیشه کرد دوام و ثبات را
۶۱	چند سانی زر بر این پیروزه طاق ای ایام
۷۴	چو باوی شب از آن رفیقان پر حرم و کتاب
۱۱۴	چکیده لعل مروق صفحه سمت
۱۱۷	چو بیخ و بیست رسال هزار و سهدرعت
۱۲۰	چو پیدر الدوله را از روی شهوت
۱۲۳	چشم سمت تو مگر بیوم نمسا ادا راست
۱۲۸	چیری گمبیل ترکها با یاست
۱۲۹	چوشد چهره شاهد صبح الملح
۱۵۰	چو حبه و دروح آن پری مال سعید
۱۷۳	چیبیان ناک مدارد و دل آسوده شوید
۱۷۸	چو مجلس و کلارا ملک مؤسس شد
۱۹۸	چوسالار دولت پیو حک ملک
۲۰۱	چوشاه دنیا دارد زر بر داشتد
۲۰۳	چونکه راجه - ید حیر آخور
۲۰۷	چنان سر در شورای ملی . یدد
۲۰۸	چوار حهای بحان شد علی اگر حان
۲۱۷	چون حسم طیب و حاه رده ان ناند
۲۱۸	چو دست حمت و قضا چیره بره شد احقر
۲۷۷	چو مرد دست هرمان کرد گار گار
۲۸۰	چمن آرسره شد کلان نشاور

۵۰۸ حدایگان من از حال بنده بخبری
 ۵۰۹ حدایگانا از مهر دار شه و زیاد
 ۵ حدایندی که دودبنا و عقی
 ۶۲۲ حدایندان دانش را شارت
 ۶۸۶ حرمسوی سردره گوش خم پهلو
 ۶۹۴ حدایگانا میر از حال خود قدری
 ۷۰۱ خسرو ایران حدیو شرق احمد شه که قدرش
 ۵ حدایگانا میرا اگر شنیدی
 ۷۱۲ حدایگانا ای آنکه شاهد طهرت
 هفت - حدایودا شنیدیستم که چو بیوسف بمصر اندر

ما اوله الدال

۳۱ دولت خاوند خواهم اردر یردان
 ۶۷ درسه موقع کار نتوان با تهور یا شتاب
 ۱۱۶ دردم خروای اقدس بیست
 ۱۲۰ در فتح ری نمود سپهبدان نامدار
 ۱۲۲ در عهد شه زمانه احمد
 ۱۲۷ در کشور مامساد فرمانبرماست
 ۱۳۲ در بنده کوس و شیر و علم شکسته اولفتح
 ۱۳۳ در این زمانه که بکسر سهایان حرمند
 ۱۷۲ در شکستم ز مردم ژاپن
 ۱۷۳ در باد ارمن و یازام خور پرو سرد
 ۵ درسد اسپری بنهم هر گرتن
 ۱۸۷ دوش خواندم در کتابی کبر در اندرز و پند
 ۱۹۳ دلرا عیدت خوش و مر حنده ناد
 ۵ در این چمن که هوارو با هتوار آورد
 ۱۹۹ دوش از برای خدمت جان خرویراد
 ۲۰۸ دوش از حساب آصف پیک اشارت آمد
 ۲۱۲ دلم سد سر لعل آن نگار افتاد
 ۲۱۴ دلرا بصورت حر از خویش نمود
 ۲۳۹ دانا گوید سرد مردم هشیار
 ۲۴۵ دی در هوای صحت یارای عمگسار
 ۲۴۸ دیدم محراب دوش درختی حصته هر

۴۹۵ حاج فاکر جان خروودی چرا مقور گشتی
 ۷۰۱ حقیقتی مرترا آورده از ایران پدید
 هفتده حساب کاغذ اگر برگردد روح تریاک

ما اوله الخاء

۳ حراب گردد ایقوم ملک ایرار
 ۱۶۰ حدای رحمت کند مرحوم حاج میرزا محاسنی را
 ۲۵ حدایگانا من بنده آنکس که صدق
 ۴۱ جان پرور ای که ما گنگون روحی شرفک سوی
 ۱۱۵ حدایودا حدیثی ما تو گویم
 ۱۲۷ خویشش مشر خویش ایگانه هفت
 ۱۳۵ حدای عروحل روحهایان محشود
 ۱۴۶ حواصه نادا از آفتاب کشور خود
 ۱۸۲ حواصه . الملك مرصحتش اشتهای تمام دارد
 ۱۸۴ حدایگانا اردسترد چرخ دعل
 ۱۹۱ حدایگانا تادیده ام در این کشور
 ۲۰۶ حواصتم از کلک روشن مصرعی
 ۲۱۰ حارک صدوقی عدلیه شدی
 ۲۱۲ حواصه مر حای روح از حوی لعل دارد
 حواصت عین الدوله در این حشکسال از عین خود
 ۲۵۰ خسرو شرق سوی عرب همی کرده سر
 ۲۸۳ خسرو عهد ولیمهد طک مهد که هست
 ۲۹۰ خسروا ای که ز اراحات
 ۲۹۳ حدایودا در این فیروزه ایوان
 ۲۹۴ خسروا کرده طک حوار و رسوم چندان
 ۳۴۷ حدای حل جلاله برای اسمعیل
 ۳۸۱ حرد پیر گشته بود که من
 ۴۱۹ حدایگان من ای آنکه را از یکه ملک
 ۴۲۸ حدایگانا از گرد راه موک تو
 ۴۲۹ خسرو ایران تراشت سایه بکیوان
 ۴۶۷ حدایودا توتی امرور در ملک
 ۴۹۸ خلق گویدم ما مار گه بر در میر
 ۵۰۷ حدایگانا تا کار ملک راست گمی

- ۳۱۱ سه شنبه خواند مرا آن صدم بحاله حوروش
 ۳۱۵ سردار مکرمان که بدش نام میبندین
 ۴۱۶ ساری پی‌دانه سپر میگرد
 ۴۲۴ سوگند برنگاه حکیمی که آورد
 ۴۳۲ سعت باشد حران سرو و سمن
 ۴۴۵ سعید سلطه ای آنکه تا اند حنلم
 ۵۰۱ سراج‌الهدی ساح بلا علی
 ۵۲۵ سحرگاهان که مهر عالم آرا
 ۵۳۸ سال بهمین است که این ملت بیدار
 ۵۴۳ سروش هاتفا عییم نگوش گشت که حیر
 ۶۱۲ سہی سوری از تجم شاهان کی
 ۶۳۰ سراینده داستان بوی
 ۶۸۶ سردار کبیر شو از عیب آورد
 ۶۸۷ سپهر فصل ابوالفضل چور بوالقاسم
 ۶۸۹ سال اشمال رفته از حضرت
 ۶۹۳ ستوده نام ملک خار دانه در گیتی
 ۶۹۶ سید ... ی دولت آمادی

مآثره الشین

- ۳۷ شها بین عمل عالم مکرم را
 ۵۳ شاد باش ای مطمن مل که یسم عقرب
 ۵۷ شامگهی گرافق گشت بهان آفتاب
 ۸۵ شیدم کودکی گمانه منشا گرد خود یارب
 ۱۱۲ شیخ بوری معنی گردن کلفت
 > شیده ام چو سلیمان تحت داد بخت
 ۱۱۹ شیده ام که از این خطه دیرگاهی علم
 ۱۲۱ شیده ام که شوی باور بر خود میگفت
 ۱۲۴ شیده ام که رکشک و کدو برای را
 ۱۲۶ شیخ عبدالصور تریری
 ۱۲۹ شاهان نوحوانی و حوان داری سعت
 ۱۸۵ شکست دستی کرخامه من نگار آورد

- ۶۹۸ وصافلیجان ایحواش که از سر صدق
 ۷۰۰ روز آدینه وقت نالک حوروش
 ۷۰۶ راست شد از عطای حق قدیم
 ۷۲۶ وان سحارتی هندی من الفیض صاحبکا

مآثره الزاء

- ۴۱ رعی قدرت چو سطل طوریسیا
 ۴۷ زان پیش که بر دوش گذاری هم را
 ۱۶۱ زانمن هرودین ورتن اسفند
 ۱۲۵ رسکه اودن مردم صبی راید خود
 ۲۱۶ ران پیش که استخوان ماعاک شود
 ۲۶۰ رلال حصر کراں تشنه ماند اسکندر
 ۲۹۴ رده مورگسی گو طلت کند گندم
 ۲۹۵ رماه کرد در این سردمین عریتم بار
 > رتیرکیان مانده است این بروت
 ۴۳۵ ری نامول خود دروستان شد
 ۴۳۷ راصل پاک و ژاد نلد وضع نکو
 ۵۰۳ رس ایضا های تو مستشار برگو
 ۵۰۵ رعی کاج سر فراز که چرخ معلق
 ۵۰۶ رگبختک چون تاج رداشتی
 ۶۲۲ زمین گرد است ماند گلوله
 ۶۸۲ رراه کرم ای سیم سحرگه
 ۶۹۰ رمان ماطفه کونه کن ای شکسته قلم
 ۶۹۱ ریندردان علاج درد خود حش بدانماند
 ۷۰۱ رشادروان کبری چون گذشتی

مآثره السین

- ۳۰ سردار سعه برد میرمراهی را
 ۶۳ سپیده دم چو در آغار سال و ماه عرب
 ۱۷۴ سحر شارتم اردور مهر و ماه آمد
 ۲۰۱ سپهرا گناه زاری بر سپهسالار اعظم شد

- ۲۰۲ شاه ارتبار خویش‌رو بر اختیار کرد
 ۲۰۷ شکرگنید ای پسران وطن
 ۲۰۸ شاه ایرارا برای صید صحرای شرف
 ۲۱۱ شهباسی را هر آنکه آماده کند
 ۲۱۴ شاهین تیرپسند زین پرده
 شاهان قدرت ز کار در پادشاه گرد
 ۲۷۱ شهباشین که تارین صحر
 ۲۸۳ شهس که نور دم تمش از دهانی بود
 ۲۸۴ شریان تم عشق .. باشد پر
 شاهان سپاهت و پاهای ناز
 ۳۶۵ شهیدم گفته زوری ناصرالملک
 ۴۰۹ شهیدم از پی یک‌لیمه خواب مؤمن را
 ۴۲۵ شه ولادت بیروز شه‌مظفرین
 ۴۳۳ شاه زوری تکر در ایران
 ۴۳۴ شروی گرهت ماهست آهم اندر آسمان
 شهیدام غمناک اشتران سالم را
 ۴۳۶ شمس در روسا مهمان خود بخواند
 شد فتنه احزاب را اندازه برون
 شاهان بویو جای و جهان نکرده
 ۴۶۸ شده از حور چرخ بیروز
 ۴۶۹ شهشاه ایران محمدعلی‌شاه
 ۴۷۴ شمس و قمرم سجده نمودم بحرگاه
 ۵۰۳ شادری ای شهریار قدر دان گریه
 ۵۱۱ شاهان اگر آریند خود یاد کنی
 ۵۷۲ شس با گنبداری مست و محصور
 ۵۹۴ شرح رساله براماس
 ۶۴۷ شاعری گفت که در راه صحر
 ۶۵۴ شهیدم که سبوح بیروزگر
 ۶۸۹ شاهان مگال ظالم از سلسله را
 ۶۹۲ شاه چور عیسی مقدس را
 ۶۹۶ شهبازی که امرش شکر است
ماووله الصاد
 ۲۱۵ صدرا حرم و حوضش را گشته
 ۳۰۵ صبح الممالک بود طریقه عتی
 ۵۰۴ صاحب جدید در عهد
ماووله الطاء
 ۴۰۶ طهناست حدیث براس
 ۴۸۴ طوبی و صومرا کادر صمدی
 ۷۰۰ طراز حاتم شاهنشین بلوچ است
ماووله العین
 ۲۸ علی نبوده صفا حمال علم عمر را
 ۳۱ عیسی است در آن آب زبانی را
 ۱۹۰ عبدالعزیز را نسبی بدم
 ۲۱۳ عبدالکریم را زنده بگو
 ۲۱۶ عاشق اگر از عدل بگریزد
 ۲۸۷ عالم چون کاسه است با دست زود
 ۲۹۱ عبدالعزیز ...
 شهید که براس ...
 ۷۱۴ عشاق را در آن دست ...
ماووله الغین
 ۹۸ غمناک است صبح ...
 ۱۱۳ غلام است آنکه ...
 ۱۲۷ غمناک است ...
 ۵۳۵ غمناک است ...
 ۷۵۳ غمناک است
ماووله القاء
 ۴۱ دلموش ...
 ۴۲ ...
 ۸۹ ...

- ۴۱۹ غنای بدو روح ماه و رقص پر شکش
 ۴۰۷ معان برگردش این چرخ کوز پشت کهن
 ۴۷۸ فروغش گر نماند مرشکوه
 ۴۸۹ فریاد اوین مشاوره عالی
 ۵۰۰ معان کرم نام شمس‌العالمی
 ۶۸۹۰ فروشد فرمان پر دان پاک
 ۷۴۷ مرهک فرانسه: پفارسی
 ۷۵۱ فهرست پیوسته مرهک
- ماووله‌القاف**
 ۴۸۵ قصه گیسوی لعنان طراری
- ماووله‌الکاف**
 ۴۱ کاشگی بودی مرا طبعی چو قلم در حروش
 ۴۱۶ کس سوی سحر چگونه بی‌توشه رود
 ۴۱۷ کشور چو تنه است واحی مایه درد
 ۴۳۴ کمال مرد حاصل است و مردمی بهر
 ۴۵۱ کشور حاور شد است حسنه و بیمار
 ۴۷۳ کرد توای با توای شوهر
 ۴۸۴ کارهای مملکت ارقاف تا قاف ابوریر
 ۳۰۱ کتاب عاریه دادن مردمان بدهد
 ۳۱۴ کوب خورده و پهلوش مهیر
 ۳۱۶ کهن مؤنک پاری درش حواید
 ۴۲۹ کمه آمد در شمار ایدل سوی کمه روکی
 ۵۱۰ کارم همه حاکشی است کسم دردی
 ۶۲۶ کسی بر حکم بین‌الاس گریں
 ۶۹۲ کیش در تشترا سه پایه بود
 ۶۹۳ کسان رخارف دنیا ندین خریدارند
 ۷۲۱ کورک طالع وندر آلالا
- پنج**
 کعبه ارشادی ای یاران یا سحر
 ۵۵ که یارد برد رن هر هشته نام
- چهارده**
 کلید معرفت آست کاری
- پانزده**
 کلک تو بارک الله بر ملک و دس گشاده
- ماووله‌القاف**
 ۴۲ گزاف شود معیند اندر گرما
 ۹۶ گویند هرینون چو شدند کار جهان راست
 ۱۰۶ گویند در حوا پر سحر و محیط بود
 ۱۱۸ گزین رن و وافعی بود آسان
 ۱۲۶ گویند هر که خانه حق را نهاد هشت
 ۲۱۱ گویند دران شیخی که روئین تن
 ۲۱۳ گرم که زمان ناله نگشایم
 ۲۱۶ گهنی که مرا زمانه دردم بشرد
 ۲۱۷ گرمانه به صحیح شیطین باشد
 ۲۸۴ گفتند به بیمار که یارات اگر
 ۳۱۵ گفتم تو کیستی کاین احسان من نمودی
 ۳۶۱ گز صد هزار مار گذاری در آشم
 ۳۶۳ گرچه دارم مردهی بسیار ازین مردم
 ۳۶۴ گفتم با صحت خویش شیخ حسن
 ۳۶۶ گل از روست ای شمع چکل میارم
 ۴۳۱ گوهر حاوردیست این دیوان
 ۴۳۳ گفتم طریقی که دولت از حدش اندر
 ۴۳۶ گفتا بندیر نامه پروردین
 ۴۴۴ گیتی شده ارشکوه چون میو
 ۴۴۵ گره و موش بهم ساخته اند ای مقال
 ۴۶۳ گویند از حراسان شد تا حری روانه
 ۴۹۵ گفتمی ایدوست مرا ناچوست می شمیری
 ۴۹۷ گویند در دمی رهت در خانه نامی
 ۵۱۰ گرمابه مگو که گور سرودستی
 * گرشیمه بر عهد عبداللهی
 ۵۱۱ گفتمی که من وعده حلامی نکسی
 ۶۸۶ گفتم آدر ناد مهر اسپنمان
 ۶۸۸ گویند در عمارت نابل محای ماند
 ۶۹۶ گزنده گشت و کهن رخم چه ناله کس
 ۷۰۵ گر نامر حدایگان حلال
یازده گشت چون ماروق برسد مکی
شانزده گویند مردمان اروپا که کدو بوشید

هفتاد و گز طریقی پس در فکند نظارة

مآو له الام

- ۱۱۰ امامزا سحر در طریقی لاس است
- ۱۲۵ لایحور و بیحور را اجلا است
- ۱۲۶ لایلا را گفتم ای پوی پیکر
- ۱۲۸ لایرا رحیدت غیر حاشوش گروت
- ۱۲۹ لای رسم اطلال سفتها السحاب

مآو له المیم

- ۴۲ ملك تجرید است سگام که از دور اول
- ۸۳ محمد و کزیا امام زاری را
- ۱۱۲ مروان بن محمد مروان بن حکم
- ۱۱۳ مطرب ساو حلاج ذاع و کلاج است
- ۱۱۴ مژدند حریرا که در بار گران
- مروان پیشق سحر نمده سرایت
- ۱۱۵ موی و نه سلطان علیحاجراد

- ۱۲۵ عالی که در جهان پس تقدیر و سرعوت
- ۱۳۳ مهلبن ای صفره میراردی را
- ۱۵۳ ماه رمضان روی بهان کرد اگر چند
- ۱۸۰ مژده ایدل کزروه قاطه داد آمد
- ۱۹۲ مژده ایدل کزروه موکشه باز آمد
- ۲۰۰ مردم ایران دور قهاند که هر یک
- ۲۱۰ مرا عالم و طری باشد شرحوش
- ۲۱۲ ملکه دست جو پرده آهن شود
- مهترا نایگاه مشق تو

- ۲۱۳ مگرد ای پسر گرد داش که داش
- ۲۸۷ می ظهور بیاید مرا نیکار امروز
- ۲۹۶ مادستحوش ستگر اییم هور

- ۳-۳ ماس که حورشید گردون علامش
- ۳۲۵ مرا لطفه دورون کودکی سن دوسال
- ۳۴۱ مرا سیر سیر از دور اول
- ۳۴۸ من شیدا شدم بلبل نگل
- ۳۵۹ ملك حوریشی و پنداری که سی لشکر گزفتم

۳۶۵ مرا که بی تاج و تخت و گنج و سپاه

مرا یکمال امروز شد که از لطف

۳۶۶ معروف بهید بی و لا یمیم

مانست و حران بر دست ناخدا یم

مرد هوشمند فرست کار هراس

۳۷۴ مردی بران سرد که گند گرم رانش

۴۶۰ مرا برور عدو آن پرورش دلخواه

۴۶۶ مگر از گنار عدلیه

۴۷۳ منظم الدوله میرور رحمت

۴۷۷ من آن مرغم که هر صا در بندم گند

۴۷۸ من درم و جو مرغ سر کیده

۴۸۲ ماه رمضان بهت آن چهره و رای

۴۹۶ محور جانا قرب از ربع گسی

۴۹۸ ماه من بریر کسوری از بول ساد هسی

۵۰۴ میرجانی دولت آبادی

۵۹۷ مطرب عشق نگل ملک طرب

۶۱۵ مارا چه که نوح لاله درد

مرا که برداش و هر خادم

۶۸۷ من موصوفه نام وزارت اعلی حنا

۶۸۸ مهر دوستی اشرف شد بر من با درم

۶۹۵ مرا بروری حصه مددی به

۷۰۰ مهاباد ای خشنه مدینه

مرا تو دو آسمن ره استعدی

۷۰۲ عالی دسی و مددی و سیر

۷۱۳ مریه کسول بیوس رنگ دار

۷۵۰ مرا وزارت عدلیه رحمتی

مآو له النون

۳۳ هزاره که نوح گزید

۴۱ بی دولت و من بر کعبه فی جده

۴۷ نهار شام گر عدل گوید

۱۰۸ نعد رفته دگر بر باد است

۲۱۲ ن بجزاره گوید و بیجا

۲۰۴	هر زمان عزمشوال رهو نرا آید	۲۱۴	نام محمودش که محمود است شش پریس نگو
۲۱۴	همچون ملخی که شاحصاری محورد	۲۸۳	بمه عدای ورید ارحور حعن باشد
۲۱۷	هر چند که گوماه مایح دارد	۳۰۱	نامیه داد ارحور و قاقم واطلس
۲۵۳	هر اوس بعد و سوسه سال کرده گذر	۳۱۴	بر حوان مرا فلك حون دلبر محبت در ایام
۲۸۶	هژیر و عرو حوش ای ماد بو بهار بود	۴۵۹	نگار من ترسیم بود بر حوت سیاه
۳۴۸	هوشم آن شوح وام کرد و نکاشت	۴۷۷	نایب السلطه آن کز سیرش
۳۹۰	هر ارماع بدیدم هر و هر ارماع	۵۴۰	نگشتم اریس سختی بیاید روز آسای
۴۲۳	همیشه بدر در این آسمان موقنون	۶۸۹	بداشت چون سوی مقصود ره نکوت خویش
۴۳۵	همایون باد و فرح باد و میمون	۷۰۳	نگین حاتم حم داشت لعل مر ح تو
۴۵۶	هر که می سی تو مر گرد و در پرداخته	شانزده نادر بهر ای اوسر هد	
۵۱۶	هنگام بهار آمد جان ای حشرات الارض	هجده ماده چنان مست ثمنای تو گشتم	
۶۸۷	هر ارسال رهست ارتو تا سلمانی	نوزده مطابق که نماد دلپس ار طلش	
۶۹۱	هر اکون بدل حاك طلب باید کرد	ما اوله الواو	
شانزده همانم بیامد هر ازان سوار		۱۹۹ وزر انانان پادشهد	
ما اوله الیاء		۳۹۷ وقت خروش خروس و نامك مؤن	
۱۲۷	یک قطره رآب گرم و یک دره وفا	۴۳۴ وقاصی جان من حیل الی ارح	
۴۱۸	یک سوز و یک سحاق نودید سورطان	۶۸۸ و راه کرده چرخ ستان و باع ما	
۵۰۳	یا امین الحق کهف الحلق شمس المذهب	۷۰۰ و دررم اب و حیران کرده گوئی شاه شطر محم	
۵۰۹	یک گناه زادی کش کرد کار نیهما	ما اوله الیهاء	
۶۹۰	یک روز ترا برآه دیدم	۴۳ همتی ای احد اکرم کن و در یاب	
۶۹۳	یک دختری داشت در کار مرک	۱۱۵ همی بارد ملک و همی نازک محبت	
۶۹۸	یک نگر این نامه نامور	۱۲۶ همه صاف طیت همه پاکداس	
۷۲۴	ناریب العلی و رب المعالی	۱۲۷ همسایه و همشین و همزه همه اوست	

(رفع اشتباه)

این قطعه (ای صبا سحر با خلیل احمدی الخ) که در صدمه (۶۹۶) چاپ شده راجع بحقیق الاسلام (فیروز) سرارست و چون ادیب الممالک در یکی از مکاتیب خود له دوستان نااندک تغییری نگاشت بود ما نام وی ضبط کردیم (فیروز) ترمیزی یک بنوی معصل را باین دوست آعار کرده و گوید

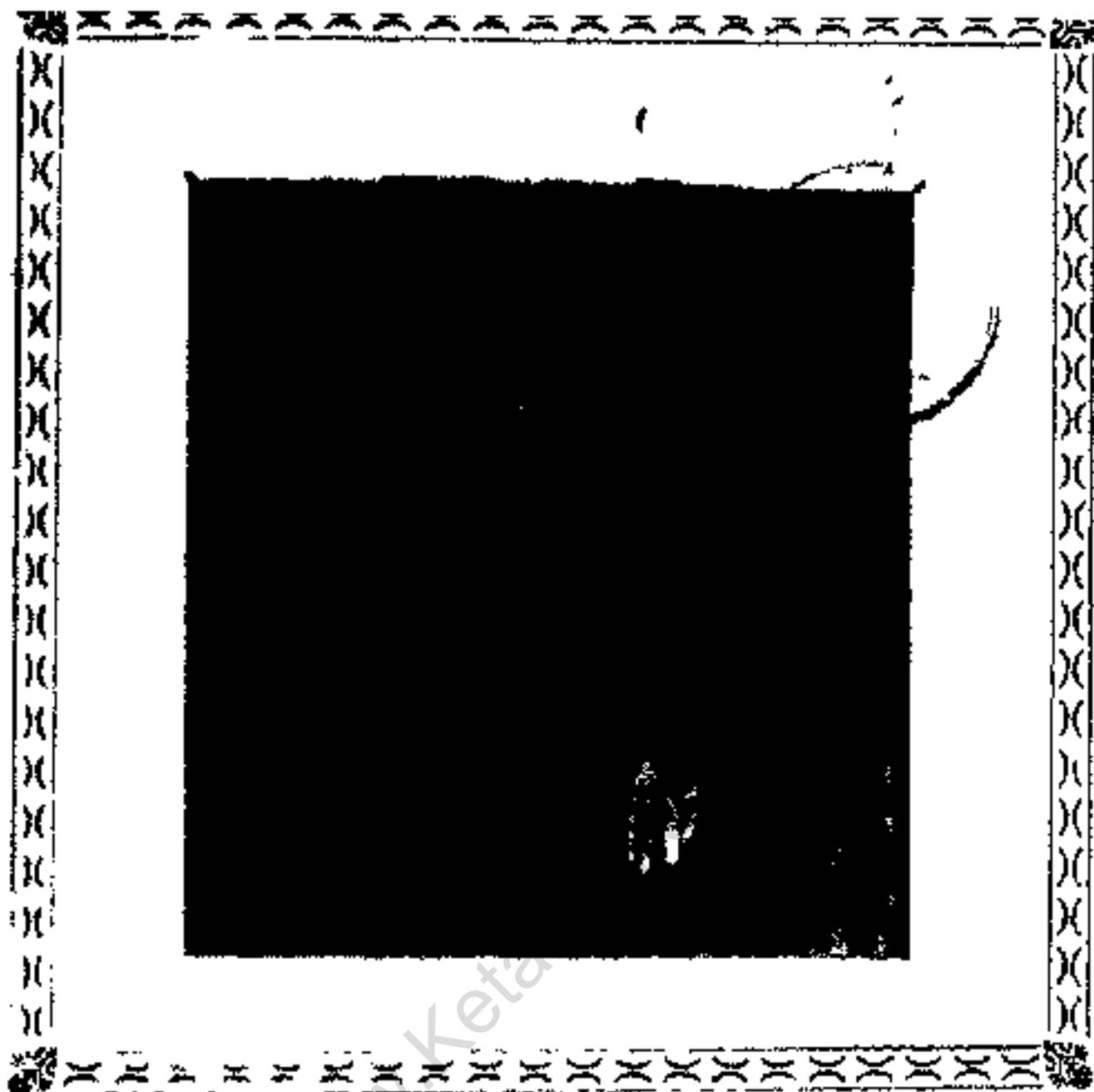
انصا گو تا خلیل احمدی
 آن دیوایر را که تو کردی درست

کسی عروس شعر را بو مستدی
 شیخا بر مرکر آن دید چست

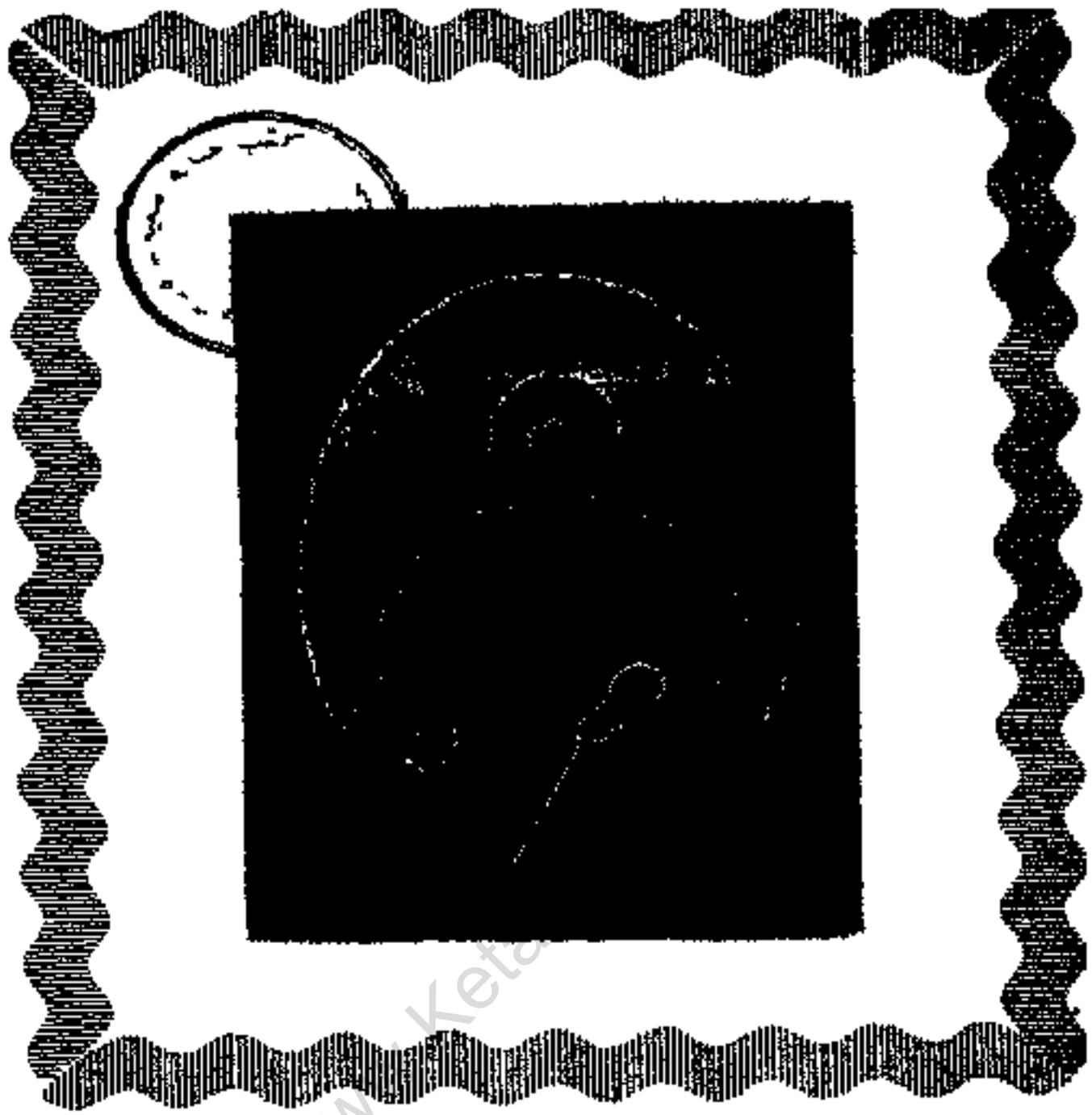
ادیب بمانست مقام (شیخنا) را در مصراع چهارم - (بوهنگی) کرده است

حق قطع مطابق شرحیکه در مقدمه نگاشته شده محفوظ است و احدی حق قطع در خارج و داخل ندارد

ششم دیماه ۱۳۱۳ شمسی

استاد ادیب الممالک در حدود پنجاه سال

استاد ادیب الممالک در حدود پنجاه و هفت سال

«Divan»

Ouvrage complet (Poésies) du célèbre Poète contemporain

Mirza Sadegho Khan

ADIBIYAT-UL-MIEMALEK AMIRI

Écrité dans leur texte authentique avec un commentaire suivi

Par

Vahid Dastgherdi

Fondateur et Rédacteur de la Revue Littéraire

Armenaghian

کتابخانه یاد آوری

اعلان کتب ادبی و مطبوعات آرمنیانا مؤسسه ۷۵۶ ج ۱

اعلان

فردوسی — چاپ مؤسسه خاور

در پنج جلد با تصحیح کامل و طبع و کاغذ خوب از مؤسسه خاور

خریداری کنید